

קרמנצ'וג

(Kremenchug). עיר במרכזה של אוקראינה, נמל על הנהר דניפר, צומת מסילות ברזל ומרכז לתעשיות מתכת, מכונות טקסטיל ומזון. ק' נוסדה במאה ה-16 ויהודים ישבו בה מסוף המאה ה-18. ב-1926 היו בק' 28,969 יהודים מכלל כ-60,000 תושביה, וערב השואה גדל מספר היהודים לכ-40,000 מכלל כ-90,000 תושבים.

ב-9 בספטמבר 1941 כבשו הגרמנים את ק'. רבים מיהודי ק' ברחו או הוצאו בידי השלטונות, ונשארו בעיר רק כ-9,000 יהודים. בימי הכיבוש הראשונים שדדו גרמנים ושוטרים אוקראינים את היהודים והתעללו בהם. על היהודים הוטל לשאת סרט עם מגן-דוד על הזרוע, וכן הוטל עליהם עוצר מ-5 בערב, נאסר עליהם לקנות בחנויות, והוטלו עליהם עבודות כפייה בניקוי הרחובות ושיפוצם. כשנפתחה ב-25 בספטמבר כנסייה בעיר, ביקשו יהודים רבים להתנצר, וראש-העירייה ושני הכמרים סחטו מהיהודים המבקשים להמיר את דתם כספים רבים. למחרת, ב-26 בספטמבר, נצטוו היהודים להתייצב למיפקד, אך רק 3,500 יהודים וכן 100 משפחות מעורבות התפקדו. ב-27 בספטמבר נצטוו היהודים לעבור למחנה צריפים בפרבר נובו איונובקה (Nove Ivanovka), שם צופפום בתנאי מגורים קשים ונאסר עליהם להכין אוכל מבושל. ב-28 באוקטובר 1941 החלה רציחת יהודי ק'. הם הובלו מנובו איונובקה לבורות שחפרו שבויי מלחמה בדרך לכפר פשצ'אנוייה (Peschanoye). ביום הראשון נרצחו כ-1,600 יהודים, ועד 7 בנובמבר נרצחו כול היהודים שרוכזו בנובו איונובקה. את רוב 5,500 היהודים המסתתרים הסגירו אוקראינים מקומיים לידי הנאצים, והמסתתרים שנתגלו נרצחו. קבוצה קטנה של בעלי-מקצוע, בעיקר רופאים, הושארו עד שנמצאו להם מחליפים, ובינואר 1942 נרצחו.

ב-29 בנובמבר 1943 שוחררה ק' בידי הצבא הסובייטי.